

IMMURILE SI PROCESUL DE LARGIRE – O PROVOCARE COMBINATA

DECLARATIA ASOCIATIILOR PENTRU IMMURI DIN CENTRUL SI ESTUL EUROPEI

Introducere:

Inca de la inceputul procesului de tranzitie in tarile din centru si estul Europei, mai mult de 10 ani in urma, economiile au suferit schimbari dramatice. Marile companii de stat s-au privatizat si mii de angajati au devenit someri. Aceasta poate fi compensata numai prin crearea impresionanta si fara precedent de intreprineri mici si mijlocii. Schimabarile au fost deosebit de dramatice in tari ca Bulgaria, Romania, Slovacia si Republica Ceha, datorita inexistentei unui intreprenoriat privat inainte de reformele economice.

Aceasta dezvoltare impresionanta nu ar trebui sa ne amageasca in ceea ce priveste problemele dificile cu care companiile nou create se confrunta. In timpce investitorii straini se bucura adesea de vacante fiscale si subventii pentru companiile de stat, initierea de afaceri pe plan local trebuie sa faca fata unui intreg set de dificultati, ca de exemplu lipsa surselor financiare, probleme in gasirea de personal calificat, lipsa sprijinului din partea guvernului, time-consuming red tape, si un mediu legal in permanenta schimbare.

Prin implementarea progresiva a Acquis-ului Comunitar, se stabileste calea schimabrilor legale care trebuie sa continua sa creasca. Mai mult, acceptarea regulilor UE va cere investitii substantiale in special in arii cum ar fi controlul poluarii, protectie sociala si siguranta la locul de munca. Aceasta contrasteaza cu lipsa cronica de capital in majoritatea IMMurilor.

Existau sperante ca UE va furniza sprijin pentru procesul de tranzitie ca parte a strategiei de preaccedere. In practica, in orice caz, banii UE sunt prea des investiti in proiecte prestigioase de anvergura, structuri guvernamentale, sau crearea de retele aditionale de informatii. fara a folosi pe cele existente la nivelul organizatiilor intermediare de IMMuri.

Asociatiile central si est europene de IMMuri sunt constiente ca nu toate problemele se pot rezolva in acelasi timp. Mai mult, bugetele publice restranse nu permit un sprijin financiar larg. Pe de alta parte, factorii de deciyie trebuie sa fie constienti de pericolul ca multe IMMuri nou create vor disparea in urmatorii ani.

Din multele probleme intalnite, asociatiile de IMMuri din Europa Centrala si de Est doresc sa adreseze 3 arii carora le sunt date cele mai mari prioritati pentru dezvoltarea viitoare a IMMurilor, fara a impozita poveri financiare substantiale asupra bugetelor publice.

ACCESUL LA FINANTARE

Deși situația variază considerabil de la o țară la alta, se pot găsi totuși anumite puncte în comun:

- IMMurile nu sunt instiintate de existența diferitelor instrumente financiare (factoring, leasing, credite pentru furnizori și capital de risc, ingerii afacerilor etc.) datorită unei lipse de consiliere și servicii de informare.
- Pe de altă parte, cele mai multe instrumente financiare existente pe piață nu sunt adaptate necesităților specifice ale IMMurilor;
- IMMurile și în special companiile mici, sunt adesea obligate să găsească surse private de finanțare (familie etc), deoarece accesul la împrumuturi bancare este dificil din următoarele motive:
 1. Cererea de a prezenta înregistrări pe o perioadă relativ lungă;
 2. Cerințe colaterale extrem de ridicate;
 3. Rate mari ale dobânzilor (Polonia: întreprinderile mari: WIBOR + 1%, IMMuri fără înregistrări anterioare – predominante la WIBOR + până la 5%; Ungaria: IMMurile plătesc o rată a dobânzii de 7-7,5% în plus peste prima rată);
 4. Dificultăți în a obține împrumuturi pe termen lung.
- În multe țări guvernele nu oferă subvenții la ratele dobânzilor pentru IMMuri, pentru a reduce prețul împrumutului.
- În mod uzual există surse de finanțare publice sau private parțial funcționale, menite să sprijine lansarea afacerilor;
- Unele țări au înființat scheme de garantare a împrumuturilor mutuale la nivel regional sau național. Insa acestea sunt adesea decapitalizate, fără a avea nici un mecanism de regarantare disponibil. Schemele de garantare nu sunt de obicei apte să îndeplinească cererea.
- În lumina unei deosebite importanțe acordată accesului la finanțare pentru crearea și dezvoltarea de IMMuri, asociațiile de IMMuri central și est europene își invită guvernele și UE pentru a implementa următoarele măsuri:

Scheme de garantare a împrumutului – eficiente și eficace sub raportul costului

Prima și cea mai importantă recomandare este crearea unor scheme de garantare a împrumuturilor în fiecare din țările CEE. În cele mai multe țări vest europene, aceste scheme se dovedesc un excelent instrument de reducere a riscului pentru bănci, ceea ce se traduce în rate ale dobânzii mai reduse și cerințe colaterale. În plus fondurile de garantare a împrumuturilor nu presupun poveri financiare dure asupra bugetelor statului.

Aceste scheme trebuie să fie suficient capitalizate pentru a răspunde necesităților pieței. VA fi de aceea necesar ca guvernele naționale, băncile și UE să contribuie la finanțarea acestora. Într-o fază ulterioară și companiile trebuie să-și aducă aportul.

Sprrijin public pentru anumite credite si imprumuturi

IMMurile au nevoie de un anumit spatiu de actiune pentru a concura marile companii. Faptul ca acestea platesc rate ale dobanzilor considerabil de ridicate creaza un serios dezavantaj competitiv si aceasta va impiedica capacitatea de a investi in conformitate cu Acquis-ul comunitar.

In cooperare cu UE, tarile CEE ar trebui sa ofere initiative de genul “Cresterea si Mediul” si “Cresterea si Forta de munca”, cu orientare asupra implementarii Acquis-ului comunitar.

Pentru a evita denaturarile la nivelul competitiei, guvernele ar trebui sa limiteze suportul lor la doar cateva scheme importante din punct de vedere politic si general accesibile. In mod egal aceste masuri ar putea fi insotite de reduceri de taxe intr-un mod in care rambursarea creditelor (inclusiv a dobanzilor) pentru investitii in Acquis-ul comunitar sa fie deduse din povara fiscala.

Sprrijin public pentru initierea de afaceri

Crearea de noi intreprinderi este esentiala pentru a face fata restructurarii industriale si cerintelor cresterii procesului inovational. Guvernele tarilor CEE ar trebui sa dovedeasca un profund interes in acest proces. Doua masuri de sprijinire sunt propuse:

Micro-credite

Credite mici de deschidere pentru crearea de microintreprinderi, in specialin sectorul serviciilor. Experienta a dovedit ca astfel de scheme incurajeaza in special femeile sa-si deschida propria afacere.

Fonduri pentru implementarea de capital/incubatoarele

Asa numita economie noua si alte companii care se dezvoltă rapid pot avea perspective excelente pentru obtinerea de profituri viitoare, dar au de asemenea cerinte financiare considerabile. Fondurile pentru implementarea de capital si incubatoare pot raspunde eficace si eficient la aceste cerinte. Oriunde este posibil, finanatarea de fonduri private ar trebui inclusa.

Cresterea constientizarii diferitelor instrumente financiare

Programul Phare si guvernele nationale ar trebui sa finanteze un program de instruire pentru consultantii de afaceri din asociatiile pentru IMMuri din tarile CEE, pentru a le permite acestora sa insoteasca IMMurile in eforturile acestora de a accede la cele mai potrivite surse de finantare.

PARTICIPAREA LA DIALOGUL SOCIAL

Dezvoltarea unui dialog autonom si activ social reprezinta o conditie esentiala pentru stabilirea unei economii de piata sociale in tarile candidate. Partenerii sociali joaca un rol

major in cadrul procesului european de largire si integrare, in conformitate cu responsabilitatile si competentele acestora. Prin dialog social, ei pot contribui activ la definirea reformelor economice si sociale, inclusiv implementarea Acquis-ului comunitar, intr-o maniera eficienta economic si acceptabila social.

Dialogul social devine de asemenea o componenta a Acquis-ului comunitar in domeniul fortei de munca si a politicii sociale. Prin tratatul de la Amsterdam, care garanteaza dreptul partenerilor sociali europeni de a negocia acorduri care ar putea conduce la legislatie europeana, partenerii sociali fiind actorii unei reale “subventii sociale”.

Practic in toate tarile candidate exista dialogul social, care se poate regasi sub forma unei consultatii tripartite cu guvernul, sau sub forma unui dialog social bilateral intre organizatiile patronale si sindicatele comerciale. In cele mai multe tari, asociatiile de IMMuri sunt implicate direct sau indirect.

Considerand ca toate reformele concepute vor afecta de asemenea puternic IMMurile, asociatiile de IMMuri din centrul si estul Europei invita guvernele sa:

- recunoasca importanta unor asociatii de IMMuri puternice si independente in impulsivitatea reformelor economice si sociale;
- asigure ca IMMurile pot participa direct si independent la dialogul social prin intermediul asociatiilor nationale de IMMuri care le reprezinta. Daca exista intr-o tara mai multe asociatii de IMMuri, participarea ar trebui limitata la cele mai reprezentative;
- sprijine articularea si distribuirea corecta a responsabilitatilor intre diferite nivele de actiune (national, sectorial, teritorial sau la nivel de companie)
- intareasca autonomia partenerilor sociali si a spatiului in care acestia isi pot exercita pe deplin responsabilitatile.

PREGATIRE VOCATIONALA, CALIFICARE PROFESIONALA SI INOVARE

Daca Europa va deveni cea mai dinamica si competitiva economie din lume in 10 ani, cu o crestere economica sustinuta, cu locuri de munca mai multe si mai bune, atunci un numar de obiective trebuie atinse. Societatea bazata pe cunostinte trebuie construita pe educatie, instruire si o noua cunoastere derivata din cercetare. Avand educatia si pregatirea, ca chestiuni nationale exista necesitatea unei strategii comune in care sistemele nationale sa transpara si un numar de criterii ale calitatii este stabilit pentru masurarea sistemului national. Atunci cand schimbarile in sistemele educationale au loc, reprezentativii IMMurilor, ar trebui de asemenea sa fie implicati in proces. Intreprenoriatul ar trebui sa fie parte a curriculumului inca din scoala primara. Pregatirea vocationala ar trebui sa aiba loc atat in centre de instruire, cat si in intreprinderi, pentru a avea succes. Continuarea pe mai departe a pregatirii si repregatirii poate, in cele mai multe cazuri, sa aiba loc in intreprinderile mici. Trebuie sa recunoastem abilitatile dezvoltate in cadrul intreprinderilor, ambale ca rezultat al pregatirii vocationala si a pregatirii pe mai departe si a repregatirii. Diferite sisteme ale

pregatirii vocationale la nivel secundar, incluzand ucenicia, trebuie promovate in mod egal catre forme de educatie continua si pregatire si sa beneficieze de finantare egala.

Educatia si calificarile sunt de o importanta vitala pentru functionarea pietelor fortei de munca atat in UE cat si in tarile CEE. O ofensiva de calificare si educare este necesara pentru a furniza noi abilitati si pentru a imbunatati calitatile si aptitudinile existente pentru provocarile unei economii in rapida schimbare care sa creeze chiar mai multe posibilitati complexe de angajare. UE si tarile CEE trebuie sa faca fata unei competitii ridicate din partea celorlalte colturi ale lumii. Intreprinderile si guvernele ar trebui sa caute cai de calificare continua nu numai a angajatilor, dar si a somerilor.

O atentie deosebita trebuie acordata educatiei si pregatirii tinerilor. Ar trebui promovat incepand inca de acum schimbul de ucenici si practicanti, intre tarile CEE si statele membre UE. Toate programele nationale si europene de interschimburi ar trebui sa includa tarile candidate. Schimburiel intre intreprinderi s-au docedit a fi de mare succes, si prin urmare ar trebui sa fie continuate si pe mai departe.

Pentru a recunoaste importanta participarii IMMurilor la pregatirea vocationala, la instruirea la locul de munca si instruirea continua, precum si necesitatea de noi si imbunatatite aptitudini/abilitati, sfatuim guvernele din tarile CEE sa:

- asigure implicarea organizatiilor de IMMuri in structurarea si imbunatatirea sistemelor nationale de pregatire;
- recunoasca necesitatea includerii IMMurilor in luarea deciziilor, alocarea resurselor, si implementarea pregatirii vocationale, ucenicieii si perfectionarea la locul de munca;
- promovarea si sprijinirea programelor de interschimb pentru practicanti, cat si pentru trainerii si intreprinzatori;
- sisteme de sprijin a evaluarii instruirii non formale la nivelul IMMurilor;
- asigure ca programele de dezvoltare-cercetare ale UE au un accent puternic asupra proiectelor de cercetare flexibila la nivel mic (IMM), orientate pe crearea de retele regionale de institutii de cercetare, universitati si IMMuri.

Varsovia, 18 Octombrie 2001